CONCLUZIILE AVOCATULUI GENERAL
JULIANE KOKOTT
prezentate la 23 februarie 2016[1] [1]

**Cauza C-695/15 PPU**

**Shiraz Baig Mirza**
**împotriva**
**Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal**

[cerere de decizie preliminară formulată de Közigazgatási és munkaügyi bíróság (Tribunalul Administrativ și de Muncă, Ungaria)]

„Spațiul de libertate, securitate și justiție — Frontiere, azil și imigrație — Regulamentul nr. 604/2013 (Dublin III) — Examinarea unei cereri de protecție internațională — Condițiile de exercitare a dreptului statelor membre de a trimite un solicitant către o țară terță sigură — Obligațiile statului membru responsabil de examinarea cererii în cazul reprimirii solicitantului”

## I – **Introducere**

1. Prezenta cauză se situează în contextul sosirii în masă în Uniunea Europeană a unor resortisanți ai unor țări terțe dornici să traverseze Ungaria pentru a intra pe teritoriul altui stat membru, în cazul de față, Austria.

2. În speță, resortisantul vizat, cetățean pakistanez, a intrat pe teritoriul maghiar venind din Serbia. Acesta a prezentat mai întâi autorităților maghiare o cerere de protecție internațională, iar ulterior a plecat fără permisiune către Republica Cehă, înainte de a fi, în cele din urmă, reprimit de autoritățile maghiare. Întrucât cererea de protecție internațională a fost respinsă ca inadmisibilă, autoritățile maghiare au în vedere trimiterea resortisantului pakistanez către Serbia, pe care o consideră țară terță sigură.

3. Sesizată cu o acțiune introdusă de solicitant împotriva măsurilor luate de autoritățile maghiare, instanța de trimitere solicită să se stabilească condițiile în care un stat membru poate avea în vedere trimiterea unui solicitant de protecție internațională „către o țară terță sigură”, conform articolului 3 alineatul (3) din Regulamentul (UE) nr. 604/2013[2] (denumit în continuare „Regulamentul Dublin III”), fără a examina pe fond cererea acestuia.

4. Subliniem de la bun început că posibilitatea măsurii de îndepărtare nu pare să ridice o problemă de principiu. Dimpotrivă, aceasta este prevăzută de texte. Prin urmare, un solicitant onest, care nu părăsește statul membru în care a prezentat cererea sa, riscă să fie trimis către o țară terță sigură fără ca cererea sa să fie examinată pe fond.

1 — Limba originală: franceza.

2 — Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 de stabilire a criteriilor și mecanismelor de determinare a statului membru responsabil de examinarea unei cereri de protecție internațională prezentate într-unul dintre statele membre de către un resortisant al unei țări terțe sau de către un apatrid (reformare) (JO L 180, p. 31).

5. Care este atunci situația solicitantului care părăsește statul membru în care a prezentat cererea sa pentru a se deplasa, în condiții nelegale, în alt stat membru? Care este procedura care trebuie urmată atunci când persoana în cauză este reprimită în primul stat membru? Articolul 18 alineatul (2) din Regulamentul Dublin III, în temeiul căruia „examinarea cererii sale [trebuie să fie] finalizată", se opune în acest caz respingerii cererii de protecție internațională ca inadmisibilă și îndepărtării imediate a persoanei în cauză către o țară terță sigură?

6. Acestea sunt chestiunile fundamentale care se află în centrul dezbaterilor în prezenta cauză. Aceasta face obiectul aplicării procedurii preliminare de urgență, solicitantul de protecție internațională aflându-se în stare de detenție în Ungaria.

## II – **Cadrul juridic**

### A – *Dreptul Uniunii*

#### 1. Regulamentul Dublin III

7. Potrivit articolului 2 litera (d) din regulamentul menționat, „[…] «examinarea unei cereri de protecție internațională» înseamnă orice măsură de examinare, decizie sau hotărâre pronunțată cu privire la o cerere de protecție internațională de către autoritățile competente în conformitate cu Directiva 2013/32/UE[3] și cu Directiva 2011/95/UE[4] cu excepția procedurilor de determinare a statului membru responsabil în conformitate cu prezentul regulament".

8. Potrivit articolului 2 litera (e) din același regulament, „[…] «retragerea unei cereri de protecție internațională» înseamnă acțiunile prin care solicitantul pune capăt procedurii inițiate prin prezentarea cererii sale de protecție internațională, în conformitate cu Directiva 2013/32/UE, fie în mod explicit, fie în mod tacit".

9. Articolul 3 din Regulamentul Dublin III, intitulat „Accesul la procedura de examinare a unei cereri de protecție internațională", are următorul cuprins:

„(1) Statele membre examinează orice cerere de protecție internațională prezentată de un resortisant al unei țări terțe […]. Cererea este examinată de un singur stat membru și anume acela pe care criteriile stabilite de capitolul III îl desemnează responsabil.

(2) Atunci când niciun stat membru responsabil nu poate fi desemnat pe baza criteriilor menționate în prezentul regulament, primul stat membru în care a fost prezentată cererea de protecție internațională este responsabil de examinarea acesteia.

Atunci când este imposibilă transferarea solicitantului către statul membru desemnat inițial drept responsabil, pentru că există temeiuri substanțiale de a crede că în acel stat membru există deficiențe sistemice ale procedurii de azil și ale condițiilor de primire a solicitanților care duc la un risc de tratament inuman sau degradant în sensul articolului 4 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, statul membru care îndeplinește procedura de determinare a statului membru responsabil continuă examinarea criteriilor stabilite la capitolul III, pentru a determina dacă alt stat membru poate fi desemnat drept responsabil.

3 — Directiva 2013/32/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 privind procedurile comune de acordare și retragere a protecției internaționale (JO L 180, p. 60).

4 — Directiva 2011/95/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 2011 privind standardele referitoare la condițiile pe care trebuie să le îndeplinească resortisanții țărilor terțe sau apatrizii pentru a putea beneficia de protecție internațională, la un statut uniform pentru refugiați sau pentru persoanele eligibile pentru obținerea de protecție subsidiară și la conținutul protecției acordate (JO L 337, p. 9).

Atunci când transferul nu poate fi efectuat în temeiul prezentului alineat, către unul dintre statele membre desemnate pe baza criteriilor stabilite la capitolul III și nici către primul stat membru în care a fost prezentată cererea, statul membru care îndeplinește procedura de determinare a statului membru responsabil devine statul membru responsabil.

(3) Orice stat membru își rezervă dreptul de a trimite un solicitant către o țară terță sigură, sub rezerva normelor și garanțiilor prevăzute în Directiva 2013/32/UE.”

10. Potrivit articolului 7 alineatul (2) din regulamentul menționat, „[s]tatul membru responsabil în conformitate cu criteriile stabilite în acest capitol[ 5 ] este determinat pe baza situației existente în momentul în care solicitantul a prezentat prima oară cererea sa de protecție internațională unui stat membru”.

11. Potrivit articolului 13 alineatul (1) din Regulamentul Dublin III, „[a]tunci când se stabilește, pe baza probelor sau a dovezilor circumstanțiale […], că un solicitant a trecut ilegal frontiera într-un stat membru pe uscat, pe mare sau pe calea aerului venind dintr-o țară terță, statul membru în care s-a intrat astfel este responsabil de examinarea cererii de protecție internațională. Această responsabilitate încetează la douăsprezece luni de la data la care a avut loc trecerea ilegală a frontierei”.

12. Articolul 17 alineatul (1) din Regulamentul Dublin III, intitulat „Clauze discreționare”, prevede:

„Prin derogare de la articolul 3 alineatul (1), fiecare stat membru poate decide să examineze o cerere de protecție internațională care îi este prezentată de un resortisant al unei țări terțe sau de un apatrid, chiar dacă această examinare nu este responsabilitatea sa în temeiul criteriilor stabilite în prezentul regulament.

Statul membru care a decis să examineze o cerere de protecție internațională în temeiul prezentului alineat devine statul membru responsabil și își asumă obligațiile asociate acestei responsabilități. […].”

13. Potrivit articolului 18 din acest regulament, intitulat „Obligațiile statului membru responsabil”:

„(1) Statul membru responsabil în conformitate cu prezentul regulament este obligat să:

[…]

(c) reprimească, în condițiile prevăzute la articolele 23, 24, 25 și 29, un resortisant al unei țări terțe sau un apatrid care și-a retras cererea aflată în curs de examinare și care a depus o cerere în alt stat membru [sau care se află, fără a deține un permis de ședere, pe teritoriul unui alt stat membru];

[…]

(2) […]

În cazurile care intră în domeniul de aplicare al alineatului (1) litera (c), atunci când statul membru responsabil a întrerupt examinarea unei cereri în urma retragerii acesteia de către solicitant înainte de adoptarea unei decizii pe fond în primă instanță, acel stat membru asigură dreptul solicitantului de a solicita ca examinarea cererii sale să fie finalizată sau de a prezenta o nouă cerere de protecție internațională, care să nu fie tratată ca o cerere ulterioară astfel cum este prevăzută în Directiva 2013/32/UE. În aceste cazuri, statele membre se asigură că examinarea cererii este finalizată.

5 — Este vorba despre capitolul III, intitulat „Criteriile de determinare a statului membru responsabil”.

[…]”

2. Directiva 2013/32

14. Articolul 28 din Directiva 2013/32, intitulat „Procedura în cazul retragerii implicite a cererii sau al renunțării implicite la aceasta”, prevede:

„(1) […]Statele membre pot prezuma că solicitantul și-a retras implicit cererea de protecție internațională sau a renunțat implicit la aceasta, în special atunci când se stabilește că:

[…]

(b) solicitantul a fugit sau a părăsit fără permisiune locul în care locuia sau era reținut, fără a contacta autoritatea competentă într-un termen rezonabil […]

[…]

(2) Statele membre se asigură că solicitantul care se prezintă din nou la autoritatea competentă după adoptarea deciziei de încetare menționate la alineatul (1) din prezentul articol are dreptul să solicite redeschiderea cazului său sau are dreptul să depună o nouă cerere care să nu facă obiectul procedurii prevăzute la articolele 40 și 41.

[…]

Statele membre se asigură că o astfel de persoană nu este expulzată contrar principiului nereturnării.

Statele membre pot permite autorității decizionale să reia examinarea din stadiul în care a fost întreruptă.

(3) Prezentul articol nu aduce atingere Regulamentului [Dublin III].”

15. Articolul 33 din Directiva 2013/32, intitulat „Cereri inadmisibile”, din secțiunea II din capitolul III, prevede:

„(1) În afara cazurilor în care o cerere nu este examinată în conformitate cu Regulamentul [Dublin III], statele membre nu au obligația de a verifica dacă solicitantul îndeplinește condițiile cerute pentru a obține protecție internațională în conformitate cu Directiva 2011/95/UE, în cazul în care cererea este considerată inadmisibilă în temeiul prezentului articol.

(2) Statele membre pot considera o cerere de protecție internațională ca inadmisibilă numai în cazul în care:

[…]

(c) o țară care nu este stat membru este considerată ca țară terță sigură pentru solicitant, în temeiul articolului 38;

[…]”

16. Potrivit articolului 38 din Directiva 2013/32, intitulat „Conceptul de țară terță sigură”:

„(1) Statele membre pot să aplice conceptul de țară terță sigură numai atunci când autoritățile competente au certitudinea că în țara terță respectivă un solicitant de protecție internațională va fi tratat în conformitate cu următoarele principii:

(a) viața și libertatea sa nu sunt amenințate din motive de rasă, religie, cetățenie, apartenență la un grup social sau opinii politice;

(b) nu există niciun risc de vătămare gravă, astfel cum este definită în Directiva 2011/95/UE;

(c) principiul nereturnării este respectat în conformitate cu Convenția de la Geneva;

(d) interdicția expulzării, prevăzută de dreptul internațional, cu încălcarea dreptului de a nu fi torturat și supus unor tratamente crude, inumane sau degradante este respectată și

(e) există posibilitatea de a solicita recunoașterea statutului de refugiat și, în cazul în care acest statut este acordat, de a beneficia de protecție conform Convenției de la Geneva.

(2) Aplicarea conceptului de țară terță sigură se supune normelor prevăzute de dreptul intern, inclusiv:

(a) normelor care prevăd necesitatea existenței unei legături între solicitant și țara terță în cauză în baza căreia ar fi rezonabil ca persoana respectivă să se ducă în țara respectivă;

(b) normelor privind metodologia prin care autoritățile competente se asigură că unei anumite țări sau unui anumit solicitant i se poate aplica conceptul de țară terță sigură. Această metodologie include examinarea de la caz la caz a siguranței țării pentru un anumit solicitant și/sau desemnarea de către statul membru a țărilor considerate, în general, sigure;

(c) normelor conforme cu dreptul internațional, care permit o examinare individuală pentru a stabili dacă respectiva țară terță este sigură pentru un anumit solicitant, ceea ce, cel puțin, permite solicitantului să conteste aplicarea conceptului de țară terță sigură pe motivul că țara terță nu este sigură în situația sa personală. De asemenea, solicitantului i se permite să conteste existența unei legături între el și țara terță în conformitate cu litera (a).

(3) Atunci când pun în aplicare o decizie bazată exclusiv pe prezentul articol, statele membre:

(a) îl informează pe solicitant în mod corespunzător și

(b) îi furnizează un document prin care autoritățile țării terțe sunt informate, în limba țării respective, despre faptul că cererea nu a fost examinată pe fond.

[…]

(5) Statele membre informează periodic Comisia despre țările cărora li se aplică acest concept în conformitate cu dispozițiile prezentului articol.”

17. Articolul 39 din directivă, intitulat „Conceptul de țară terță europeană sigură”, prevede:

„(1) Statele membre pot prevedea ca nicio examinare sau nicio examinare completă a cererii de protecție internațională și a siguranței solicitantului în situația sa personală, în conformitate cu capitolul II, să nu aibă loc în cazurile în care o autoritate competentă a stabilit, pe baza elementelor de fapt, că solicitantul încearcă să intre sau a intrat ilegal pe teritoriul său venind dintr-o țară terță sigură în conformitate cu alineatul (2).

(2) O țară terță poate fi considerată ca țară terță sigură în sensul alineatului (1) numai în cazul în care:

(a) a ratificat și respectă dispozițiile Convenției de la Geneva fără niciun fel de limitări geografice;

(b) dispune de o procedură de azil prevăzută prin lege și

(c) a ratificat Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și respectă dispozițiile acesteia, inclusiv standardele cu privire la căile de atac efective.

(3) Solicitantului i se permite să conteste aplicarea conceptului de țară terță europeană sigură pe motiv că țara terță în cauză nu este sigură în situația sa personală.

(4) Statele membre interesate prevăd în legislația internă normele de punere în aplicare a dispozițiilor de la alineatul (1) și consecințele deciziilor adoptate în temeiul acestor dispoziții cu respectarea principiului nereturnării, inclusiv derogări de la aplicarea prezentului articol din motive umanitare sau politice sau din motive referitoare la dreptul internațional public.

[…]”

B – *Reglementarea națională*

1. Legea maghiară privind dreptul de azil

18. Potrivit articolului 51 alineatul (2) litera e) din Legea nr. LXXX din 2007 privind dreptul de azil (a menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény, denumită în continuare „Legea privind dreptul de azil”), „[c]ererea [de azil] este inadmisibilă în cazul în care există, în ceea ce privește solicitantul, o țară terță care poate fi considerată o țară terță sigură în privința sa”.

19. Potrivit alineatului (4) al aceluiași articol, „[c]ererea poate fi declarată inadmisibilă în temeiul alineatului (2) litera e) de mai sus numai în cazul în care solicitantul

a) a locuit într-o țară terță sigură și ar fi avut posibilitatea, în acea țară, să solicite o protecție eficace […];

b) a tranzitat pe teritoriul unei astfel de țări și ar fi avut posibilitatea, în țara respectivă, să solicite o protecție eficace […]”

20. Potrivit articolului 53 din legea menționată, „[a]utoritatea competentă în materie de azil respinge cererea prin ordonanță în cazul în care constată îndeplinirea uneia dintre condițiile prevăzute la articolul 51 alineatul (2)”.

2. Decretul guvernamental din 21 iulie 2015

21. Potrivit articolului 2 din Decretul guvernamental 191/2015 (VII. 21.) privind determinarea, la nivel național, a țărilor de origine calificate drept sigure și a țărilor terțe sigure [191/2015. (VII. 21.) Kormányrendelet a nemzeti szinten biztonságosnak nyilvánított származási országok és biztonságos harmadik országok meghatározásáról, denumit în continuare „Decretul guvernamental din 21 iulie 2015”]:

„Se consideră țări terțe sigure […] statele membre ale Uniunii Europene și statele candidate la aderarea la Uniunea Europeană – cu excepția Turciei –, statele membre ale Spațiului Economic European și statele din cadrul Statelor Unite ale Americii care nu aplică pedeapsa cu moartea, precum și:

1. Elveția,

2. Bosnia și Herțegovina,

3. Kosovo,

4. Canada,

5. Australia,

6. Noua Zeelandă.”

22. În această privință amintim că, la 19 decembrie 2009, Republica Serbia a formulat o cerere oficială de aderare la Uniunea Europeană. La 12 octombrie 2011, Comisia a emis un aviz pozitiv și a formulat recomandarea de acordare a statutului de țară candidată Serbiei. Consiliul a fost ulterior invitat, în februarie 2012, să adopte o decizie privind acordarea statutului de țară candidată Serbiei, decizie care a fost confirmată de Consiliul European din martie 2012 [6].

23. Articolul 3 alineatul (2) din Decretul guvernamental din 21 iulie 2015 prevede:

„În cazul în care un solicitant de azil a locuit pe teritoriul uneia dintre țările terțe calificate drept sigure conform listei Uniunii Europene de țări terțe sigure sau articolului 2 din prezenta lege ori a tranzitat pe teritoriul uneia dintre aceste țări, acesta poate demonstra, în cadrul procedurii de azil prevăzute în Legea privind dreptul de azil, că, în cazul său special, nu avea posibilitatea de a beneficia în acea țară de o protecție eficientă în sensul articolului 2 litera i) din Legea privind dreptul de azil.”

## III – **Litigiul principal și întrebările preliminare**

24. Reclamantul din litigiul principal, resortisant pakistanez, a introdus, la 7 august 2015, o cerere de protecție internațională în Ungaria, după ce a intrat ilegal pe teritoriul maghiar, venind din Serbia, în august 2015.

25. În cursul procedurii naționale, acesta a plecat către o destinație necunoscută. Autoritatea națională sesizată cu soluționarea dosarului său, fără a fi respins în prealabil cererea ca inadmisibilă, a finalizat examinarea cererii prin decizia din 9 octombrie 2015.

26. Ulterior, reclamantul din litigiul principal a fost găsit în Republica Cehă, în timp ce se îndrepta spre Austria. Autoritățile cehe au solicitat Ungariei să reprimească persoana interesată, cerere căreia Ungaria i-a dat curs, conform articolului 18 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul Dublin III.

6 — A se vedea în această privință „Concluziile Consiliului European” din 1-2 martie 2012, EUCO 4/3/12, punctul 39.

27. Potrivit instanței de trimitere, din înscrisurile de la dosar nu reiese că autoritățile cehe ar fi fost informate că, în Ungaria, examinarea cererii de protecție internațională putea conduce, având în vedere lista țărilor terțe sigure adoptată prin decret, la trimiterea persoanei interesate în Serbia, fără a examina pe fond cererea sa.

28. După reprimirea sa în Ungaria, reclamantul din litigiul principal a prezentat, la 2 noiembrie 2015, o a doua cerere de protecție internațională în Ungaria. Această cerere a făcut obiectul unei a doua proceduri, pe durata căreia persoana interesată a fost plasată în detenție.

29. Reclamantul din litigiul principal a fost ascultat în cadrul celei de a doua proceduri la 2 noiembrie 2015. În cursul acestei audieri, el a fost informat cu privire la faptul că cererea sa de protecție internațională ar fi putut fi respinsă ca inadmisibilă, cu excepția cazului în care demonstra că, ținând seama de situația sa specială, Serbia nu constituia o țară terță sigură în privința sa. Cu toate că persoana interesată a declarat în răspunsul său că nu era în siguranță în Serbia, autoritățile maghiare au respins cererea sa ca inadmisibilă întrucât nu au fost convinse de probele prezentate în această privință. De asemenea, aceste autorități au dispus prin decizia lor măsuri de returnare și de îndepărtare a persoanei interesate.

30. Reclamantul din litigiul principal a introdus o acțiune în fața instanței de trimitere împotriva deciziei respective, subliniind că nu dorea să fie trimis în Serbia, unde nu ar fi în siguranță.

31. În aceste condiții, instanța de trimitere a decis să solicite aplicarea procedurii preliminare de urgență și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) Articolul 3 alineatul (3) din Regulamentul [Dublin III] trebuie interpretat în sensul că

a) statele membre își pot exercita dreptul de a trimite un solicitant către o țară terță sigură numai înaintea determinării statului membru responsabil sau acestea își pot exercita dreptul respectiv și după această determinare?

b) Răspunsul la întrebarea de mai sus este diferit în cazul în care statul membru constată că este statul responsabil nu în momentul în care cererea este prezentată pentru prima dată la autoritățile sale, în conformitate cu articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul Dublin III și cu capitolul III din regulamentul menționat, ci în momentul în care primește solicitantul care provine din alt stat membru în urma unei cereri de transfer sau de reprimire, în aplicarea capitolelor V și VI din Regulamentul Dublin III?

2) În cazul în care, potrivit interpretării date de Curte ca răspuns la prima întrebare, dreptul de a trimite un solicitant către o țară terță sigură poate fi exercitat și în urma unui transfer efectuat în aplicarea procedurii prevăzute în Regulamentul Dublin III (denumită în continuare «procedura Dublin»):

Articolul 3 alineatul (3) din Regulamentul Dublin III poate fi interpretat în sensul că statele membre își pot exercita acest drept și în cazul în care statul membru care efectuează transferul nu a fost informat, în cursul procedurii Dublin, cu privire la reglementarea națională precisă referitoare la exercitarea acestui drept sau cu privire la practica aplicată de autoritățile naționale?

3) Articolul 18 alineatul (2) din Regulamentul Dublin III poate fi interpretat în sensul că, în cazul unui solicitant care a fost reprimit în temeiul articolului 18 [alineatul (1)] litera (c) din regulamentul menționat, procedura trebuie continuată din stadiul în care a fost întreruptă cu ocazia procedurii anterioare?”

32. În ceea ce privește urgența, instanța de trimitere arată că, ținând seama de durata obișnuită a unei proceduri preliminare ordinare, există un risc real, în cazul unei astfel de proceduri, ca aceasta să nu poată finaliza procedura națională în măsura în care, odată pus în libertate, reclamantul din litigiul principal ar putea să se îndrepte din nou către o destinație necunoscută.

33. Ca urmare a reuniunii administrative din 11 ianuarie 2016, Camera a patra a Curții de Justiție a decis să judece prezenta cauză potrivit procedurii preliminare de urgență prevăzute la articolul 107 din Regulamentul de procedură.

## IV – **Aprecierea întrebărilor preliminare**

### A – *În ceea ce privește prima întrebare*

34. Prima întrebare preliminară privește interpretarea articolului 3 alineatul (3) din Regulamentul Dublin III.

35. Instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă faptul că un stat membru a fost desemnat responsabil de examinarea unei cereri de protecție internațională [întrebarea 1 litera a)] sau că a recunoscut responsabilitatea sa în cadrul articolului 18 și l-a reprimit pe solicitant [întrebarea 1 litera b)] se opune ca acest stat membru să trimită ulterior solicitantul către o țară terță sigură, conform articolului 3 alineatul (3) din Regulamentul Dublin III.

36. Cu titlu introductiv, amintim că responsabilitatea Ungariei față de solicitant decurge din recunoașterea responsabilității la momentul reprimirii persoanei interesate, dar că această responsabilitate ar fi putut fi reținută, chiar în absența unei recunoașteri exprese, fie în temeiul articolului 13 din regulamentul menționat, deoarece solicitantul a trecut ilegal frontiera maghiară venind din Serbia, fie conform articolului 3 alineatul (2) din același regulament, deoarece Ungaria a fost primul stat membru căruia i-a fost prezentată cererea de protecție internațională.

37. Această observație preliminară fiind făcută, răspunsul la prima parte a întrebării adresate decurge din însuși modul de redactare a articolului 3 alineatul (3) din Regulamentul Dublin III. Potrivit acestei dispoziții, „[orice] stat membru își rezervă dreptul de a trimite un solicitant către o țară terță sigură, sub rezerva normelor și garanțiilor prevăzute în Directiva 2013/32/UE.”

38. Astfel cum guvernul german a subliniat în mod întemeiat în ședință, această dispoziție consacră principiul menținerii dreptului la îndepărtare, fără să prevadă nicio limitare în timp. Nimic nu permite, așadar, să se considere că dreptul de a proceda la îndepărtarea persoanei interesate ar trebui să înceteze prin determinarea statului membru responsabil.

39. Mai mult decât atât, dacă „orice stat membru”, așadar, inclusiv un stat membru care nu este considerat a fi statul responsabil în sensul Regulamentului Dublin III[7], este învestit cu dreptul „de a trimite un solicitant către o țară terță sigură”, ar fi cu atât mai straniu să fie privat de această posibilitate tocmai acela dintre statele membre care este efectiv responsabil de examinarea dosarului.

40. Articolul 33 alineatul (1) din Directiva 2013/32 nu se opune nici el acestei interpretări a articolului 3 alineatul (3) din Regulamentul Dublin III. În această privință, trebuie semnalat că articolul 33 din Directiva 2013/32 nu prevede o limitare a domeniului de aplicare al drepturilor care decurg din Regulamentul Dublin III.

7 — La punctele 24-26 din observațiile scrise, Comisia înclină chiar să considere că punerea în aplicare a articolului 3 alineatul (3) de către un stat membru presupune ca acesta să fi recunoscut că este statul responsabil de examinarea cererii. A se vedea de asemenea punctul 52 din observațiile scrise ale reclamantului din litigiul principal.

41. Cel mult ne-am putea întreba dacă un stat membru ar putea pierde posibilitatea prevăzută la articolul 3 alineatul (3) din Regulamentul Dublin III dacă, în loc să se prevaleze de prezentarea cererii inițiale de protecție internațională, ar iniția o examinare a cererii pe fond și ar invoca posibilitatea îndepărtării numai într-un stadiu ulterior al procedurii. Anumiți autori par astfel să conceapă pierderea posibilității prevăzute la articolul 3 în asemenea circumstanțe, invocând încrederea legitimă a solicitantului, care a luat naștere ca urmare a examinării pe fond a cererii sale [8].

42. În speță, având în vedere particularitățile cazului reclamantului din litigiul principal, aceste considerații nu sunt aplicabile. Pe de o parte, solicitantul însuși nu a dat dovadă de bună-credință, părăsind Ungaria înainte de finalizarea procedurii sale. Acțiunile sale pot fi cu greu conciliate cu conceptul de încredere legitimă. Pe de altă parte, întrucât plecarea anticipată către alt stat membru este echivalentă cu retragerea cererii, conform articolului 28 din Directiva 2013/32, dispoziție cu care legea națională este pe deplin conformă, și întrucât ulterior autoritățile maghiare au clasat dosarul solicitantului, a doua sa cerere de protecție internațională, prezentată după întoarcerea sa în Ungaria, a dat naștere unui dosar distinct, a cărui examinare nu este nicidecum afectată de procedura anterioară.

43. În consecință, faptul că un stat membru a fost determinat drept statul „responsabil” de examinarea unei cereri de protecție internațională nu se poate opune ca statul membru respectiv să trimită ulterior solicitantul către o țară terță sigură, conform articolului 3 alineatul (3) din Regulamentul Dublin III.

44. Această constatare este valabilă în orice caz pentru solicitantul onest care nu a părăsit niciodată teritoriul primului stat membru în care a prezentat cererea sa.

45. Cu toate acestea, situația s-ar putea prezenta într-o lumină diferită dacă solicitantul de protecție internațională, întocmai ca reclamantul din litigiul principal, este reprimit, ulterior unei plecări neautorizate, de către primul stat membru potrivit articolului 18 alineatul (1) din Regulamentul Dublin III. Acest stat este atunci obligat, conform articolului 18 alineatul (2) din regulamentul menționat, să finalizeze examinarea dosarului său. Aceasta este situația avută în vedere în cea de a doua parte a primei întrebări preliminare.

46. Instanța de trimitere pare să considere că din articolul 18 ar putea decurge o obligație a statului membru responsabil de a realiza o analiză *pe fond* a dosarului solicitantului reprimit. O astfel de obligație s-ar opune respingerii cererii sale ca inadmisibilă și unei îndepărtări a solicitantului fără o examinare pe fond a cererii sale conform articolului 3 alineatul (3) din Regulamentul Dublin III.

47. Această interpretare coroborată a articolelor 3 și 18 din Regulamentul Dublin III nu se impune însă.

48. Pe de o parte, articolul 18 alineatul (2) al doilea paragraf din regulamentul menționat nu se exprimă asupra dreptului de a trimite un solicitant către o țară terță. Astfel, această dispoziție subliniază numai principiul conform căruia examinarea unei proceduri declanșate în primul stat membru [9] trebuie „să fie finalizată”, dar fără a se opune conducerii persoanei interesate către un stat terț și fără a impune o examinare pe fond a cererii de protecție internațională. Dimpotrivă, ar părea firesc să se considere că examinarea unei cereri inadmisibile este pe deplin „finalizată”, în sensul articolului 18 din Regulamentul Dublin III, din momentul în care o asemenea cerere este respinsă ca inadmisibilă, fără a intra într-o analiză pe fond.

8 — Filzwieser, Ch./Sprung, A., „Dublin III-Verordnung”, Wien/Graz 2014, p. 103, K 24.

9 — Potrivit acestei dispoziții, statul membru în cauză este autorizat fie să continue examinarea cererii inițiale, întrerupte ca urmare a plecării persoanei interesate, care echivalează cu o retragere implicită conform articolului 2 din Directiva 2013/32, fie să permită prezentarea unei noi cereri.

49. Pe de altă parte, condițiile în care o cerere poate fi respinsă *ca inadmisibilă* nu sunt prevăzute la articolul 18 din Regulamentul Dublin III, ci la articolul 33 alineatul (2) din Directiva 2013/32. Potrivit literei (c) a acestei dispoziții, o cerere poate fi respinsă ca inadmisibilă atunci când „o țară care nu este stat membru este considerată ca țară terță sigură pentru solicitant, în temeiul articolului 38”. În aceeași ordine de idei, articolul 39 din directiva menționată permite statului membru responsabil să nu realizeze o „examinare completă” a cererii de protecție internațională atunci când „solicitantul […] a intrat ilegal pe teritoriul său venind dintr-o țară terță [europeană] sigură”.

50. În consecință, nu se impune o examinare pe fond a cererii în cazul în care sunt îndeplinite fie condițiile prevăzute la articolul 33 din directivă, fie condițiile prevăzute la articolul 39 din aceeași directivă.

51. Referitor la aceste două dispoziții, se impun câteva remarci.

52. Mai întâi, aprecierea aspectului dacă statul membru responsabil este obligat să realizeze o examinare completă a cererii de protecție internațională cu care este sesizat nu trebuie efectuată nici în lumina legii naționale, nici în lumina articolului 18 din Regulamentul Dublin III, ci în lumina Directivei 2013/32.

53. În continuare, în ceea ce privește articolul 33 alineatul (2) litera (c) din Directiva 2013/32, trebuie să se observe că această dispoziție nu poate intra în discuție și nu poate da posibilitatea Ungariei de a respinge cererea ca inadmisibilă decât cu condiția ca Serbia să poată fi considerată o „țară terță sigură” în sensul articolului 38 din directiva menționată. Amintim, pentru orice eventualitate, că împrejurarea că Serbia este calificată în legislația națională drept țară terță sigură nu poate înlătura obligația judecătorului sesizat cu dosarul de a realiza propria analiză pentru a avea „certitudinea că în țara terță respectivă[, Serbia, în speță,] solicitantul […] va fi tratat în conformitate cu […] principii[le]” enumerate la articolul 38 din directivă.

54. În sfârșit, în ceea ce privește articolul 39 din Directiva 2013/32, trebuie observat că această dispoziție prevede un regim mai puțin strict pentru respingerea cererilor solicitanților care provin din țări terțe *europene* sigure atunci când acești solicitanți, precum reclamantul din litigiul principal, au intrat ilegal pe teritoriul unui stat membru.

55. Totuși, această dispoziție prevede trei condiții, care trebuie să fie întrunite cumulativ, pentru ca Serbia să poată intra în categoria țărilor terțe europene sigure: *primo*, aceasta trebuie să fi ratificat și să respecte dispozițiile Convenției de la Geneva fără niciun fel de limitări geografice, *secundo*, ea trebuie să dispună de o procedură de azil prevăzută prin lege și, *tertio*, trebuie să fi ratificat Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și să respecte dispozițiile acesteia, inclusiv standardele cu privire la căile de atac efective.

56. Numai în cazul în care aceste condiții cumulative sunt respectate, Ungaria poate, pe de o parte, să se prevaleze de articolul 39 din directivă pentru a renunța la o examinare completă a cererii și, pe de altă parte, să aibă în vedere o trimitere a solicitantului către Serbia potrivit articolului 3 alineatul (3) din Regulamentul Dublin III. În măsura în care articolul 2 din decretul guvernamental nu conține informații relevante în această privință, îi revine instanței sesizate cu dosarul să verifice mai întâi dacă cele trei condiții menționate anterior sunt îndeplinite în cazul Serbiei.

57. În cazul în care sunt îndeplinite condițiile prevăzute fie la articolul 33, fie la articolul 39 din Directiva 2013/32, articolul 18 alineatul (2) din Regulamentul Dublin III nu se opune respingerii cererii și returnării persoanei interesate către o țară terță sigură în sensul directivei.

58. Orice altă interpretare a dispozițiilor sus-menționate și în special aceea care ar consta în ridicarea articolul 18 alineatul (2) din Regulamentul Dublin III la rangul de principiu absolut de examinare pe fond a cererii nu ar face decât să avantajeze nejustificat analizarea dosarului solicitantului care s-a sustras procedurii și a intrat sub incidența articolului 18 din Regulamentul Dublin III, în raport cu un solicitant onest, în cazul căruia articolul 18 nu este aplicabil.

59. Mai rău, dacă articolul 18 ar avea efectiv ca efect garantarea unui tratament favorabil solicitantului reprimit, această dispoziție ar încuraja orice solicitant să se sustragă procedurii îndreptându-se către alt stat membru, chiar și numai pentru a evita respingerea ca inadmisibilă a cererii sale și pentru a evita măsurile de îndepărtare imediate.

60. Trebuie, așadar, să se răspundă la prima întrebare în sensul că faptul că un stat membru a fost determinat drept statul „responsabil” de examinarea unei cereri de protecție internațională, chiar dacă acesta și-a recunoscut responsabilitatea în cadrul articolului 18 din Regulamentul Dublin III și chiar dacă l-a reprimit pe solicitant, nu se poate opune ca statul membru respectiv să trimită ulterior solicitantul către o țară terță sigură, conform articolului 3 alineatul (3) din Regulamentul Dublin III, atunci când condițiile prevăzute de Directiva 2013/32 sunt îndeplinite.

B – *În ceea ce privește a doua întrebare*

61. În ipoteza în care un stat membru rămâne în principiu liber să exercite dreptul de a trimite un solicitant către o țară terță sigură după reprimirea acestui solicitant din alt stat membru, instanța de trimitere își pune în esență problema dacă, ținând seama de articolul 18 alineatul (2) din Regulamentul Dublin III și de dreptul solicitantului la o cale de atac efectivă, trimiterea solicitantului către o țară terță sigură este posibilă cu toate că statul membru care efectuează transferul nu a fost informat, în cursul procedurii de reprimire, cu privire la reglementarea națională aplicabilă trimiterii solicitanților către țări terțe sigure și la practica aplicată de autoritățile competente în materie.

62. Referitor la această întrebare, se impun trei remarci.

63. Mai întâi, absența unor informații în statul membru solicitant, care este statul în care solicitantul s-a sustras procedurii, cu privire la practicile ulterioare ale statului solicitat, în speță Ungaria, nu poate influența legalitatea procedurilor care urmează să fie puse în aplicare în statul solicitat.

64. Procedura de transfer (inițiată de statul solicitant) și procedura conexă examinării cererii (în statul solicitat) sunt două proceduri distincte, fiecare dintre ele reglementată de propriile norme. Deși acestea trebuie să garanteze *persoanei interesate* o cale de atac efectivă, garanțiile care urmează să fie puse în aplicare în beneficiul solicitantului la momentul transferului acestuia sunt descrise la articolul 26 și următoarele din Regulamentul Dublin III și nu prevăd garanții speciale în privința practicilor statului solicitat.

65. În continuare, deși articolul 38 alineatul (5) din Directiva 2013/32 prevede că „[s]tatele membre informează periodic Comisia despre țările cărora li se aplică acest concept”, o obligație similară nu este prevăzută în beneficiul statelor membre [10].

10 — A se vedea în acest sens punctul 27 din observațiile scrise ale Ungariei.

66. În sfârșit, articolul 18 alineatul (2) al doilea paragraf *in fine* din Regulamentul Dublin III prevede că examinarea cererii trebuie finalizată în statul solicitat. Deși acest principiu exclude survenirea oricărui inconvenient în detrimentul solicitantului, acesta din urmă nu poate pretinde însă un statut mai favorabil decât cel pe care îl avea anterior sustragerii sale de la procedură. Mai precis, solicitantul nu se poate prevala de o lipsă de informații a autorităților statului membru solicitant, în care a intrat în condiții ilicite, pentru a împiedica aplicarea practicilor comun admise în statul solicitat, care este statul responsabil în sensul Regulamentului Dublin III.

67. Din cele de mai sus rezultă că trimiterea solicitantului către o țară terță sigură este posibilă chiar dacă statul membru care efectuează transferul nu a primit informații, în cursul procedurii de reprimire, cu privire la reglementarea națională aplicabilă în cazul trimiterii solicitanților către țări terțe sigure și la practica aplicată de autoritățile competente în materie.

### C – *Cu privire la a treia întrebare*

68. În ipoteza în care statul membru responsabil are libertatea de a exercita dreptul de a trimite un solicitant către o țară terță sigură după reprimirea solicitantului, trebuie să se stabilească dacă articolul 18 alineatul (2) din Regulamentul Dublin III poate fi interpretat în sensul că procedura trebuie reluată din stadiul în care a fost întreruptă la momentul examinării primei cereri de protecție internațională prezentate în statul membru responsabil.

69. În această privință, este suficient să se sublinieze, pe de o parte, că articolul 18 alineatul (2) al doilea paragraf din Regulamentul Dublin III nu impune statelor membre să reia examinarea cererii din stadiul în care a fost întreruptă. Potrivit acestui articol, autoritățile competente sunt autorizate fie să continue examinarea cererii inițiale, care se consideră retrasă, fie să permită solicitantului să depună o cerere nouă.

70. Pe de altă parte, trebuie menționat că articolul 28 alineatul (2) al patrulea paragraf din Directiva 2013/32 prevede expres că „[s]tatele membre *pot* permite autorității decizionale să reia examinarea din stadiul în care a fost întreruptă”, lăsându-le astfel deplina libertate fie pentru a prevedea reluarea examinării din stadiul respectiv, fie relansarea procedurii de la punctul său de plecare.

71. Se impune, așadar, să se răspundă la a treia întrebare în sensul că articolul 18 alineatul (2) al doilea paragraf din Regulamentul Dublin III nu impune statelor membre să reia examinarea cererii de protecție internațională din stadiul în care a fost întreruptă.

## V – **Concluzie**

72. Având în vedere cele de mai sus, propunem Curții să răspundă la întrebările preliminare după cum urmează:

„Faptul că un stat membru a fost determinat drept statul «responsabil» de examinarea unei cereri de protecție internațională, chiar dacă acesta și-a recunoscut responsabilitatea în cadrul articolului 18 din Regulamentul Dublin III și chiar dacă l-a reprimit pe solicitant, nu se poate opune ca statul membru respectiv să trimită ulterior solicitantul către o țară terță sigură, conform articolului 3 alineatul (3) din Regulamentul Dublin III, atunci când condițiile prevăzute de Directiva 2013/32 sunt îndeplinite.

Trimiterea solicitantului către o țară terță sigură este posibilă chiar dacă statul membru care efectuează transferul nu a primit informații, în cursul procedurii de reprimire, cu privire la reglementarea națională aplicabilă în cazul trimiterii solicitanților către țări terțe sigure și la practica aplicată de autoritățile competente în materie.

Articolul 18 alineatul (2) al doilea paragraf din Regulamentul Dublin III nu impune statelor membre să reia examinarea cererii de protecție internațională din stadiul în care a fost întreruptă.”